

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства юстиції України
до проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень
і рішень інших органів» щодо встановлення особливостей вибору приватного
виконавця органами державної влади та місцевого самоврядування»,
внесеного на розгляд народними депутатами України Морозом В.В., Гнатенком В.С.

(реєстр. № 12136 від 18 жовтня 2024 року)

до першого читання

Міністерство юстиції України *не підтримує* проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» щодо встановлення особливостей вибору приватного виконавця органами державної влади та місцевого самоврядування» (реєстр. № 12136 від 18 жовтня 2024 року) (далі – проєкт Закону), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України Морозом В.В., Гнатенком В.С.

Так, відповідно до статті 8 Конституції України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Одним із елементів верховенства права є принцип правової визначеності. У мотивувальній частині Рішення від 20 грудня 2017 року № 2-р/2017 Конституційний Суд України зазначив, що принцип правової визначеності вимагає чіткості, зрозумілості й однозначності правових норм, зокрема їх передбачуваності (прогнозованості) та стабільності.

Закон як нормативно-правовий акт є офіційним письмовим документом, який встановлює, змінює чи скасовує норми права у найбільш важливих суспільних відносинах, має загальнообов'язковий характер, поширюється на необмежене коло осіб та застосовується неодноразово.

Враховуючи наведене, змінам до закону має передувати ґрунтовна, комплексна аналітична робота з їх підготовки, яка полягає у вивченні стану нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання, фінансово-економічному обґрунтуванні та здійсненні прогнозу соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроєкту.

При цьому аналіз положень проєкту Закону свідчить про те, що деякі його положення не узгоджуються з іншими законодавчими актами, а також не відповідають принципу правової визначеності, вимогам нормопроектувальної техніки, ясності та недвозначності, передбачуваності (прогнозованості) правової норми, що не виключає необмеженості її трактування у правозастосовній практиці, а отже, не забезпечує однакове застосування норми.

Так, авторами проєкту Закону з метою забезпечення ефективного та прозорого здійснення вибору приватного виконавця органами державної влади та місцевого самоврядування, а також забезпечення конкурентного середовища та запобігання проявам корупції у відповідній сфері праввідносин пропонується внести зміни до статті 27 Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших» (далі – Закон), доповнивши частину першу абзацами другим, третім такого змісту:

«Органи державної влади (орган законодавчої, органи виконавчої, судової влади) та правоохоронні органи держави, органи влади Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, об'єднання територіальних громад мають право на закупівлю послуг приватного виконавця з числа тих, відомості про яких внесено до

СЕДА СКЮД
Міністерство юстиції України

№ 32-11.6.2-24 від 30.10.2024

Підписувач Горовець Євгеній Миколайович

Сертифікат 382367105294AF9704000000005E0500CC5FE302

Дійсний з 23.09.2024 8:51:32 по 23.09.2025 8:51:32

Єдиного реєстру приватних виконавців України, в порядку, визначеному законодавством про здійснення державних закупівель.

Технічні вимоги до підготовки до проведення та проведення закупівлі послуг приватного виконавця органами, визначеними абзацом другим частини першої цієї статті Закону, встановлюються Кабінетом Міністрів України.».

1. Звертаємо увагу, що Закон визначає основи організації та діяльності з примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) органами державної виконавчої служби та приватними виконавцями, їхні завдання та правовий статус.

Правові та економічні засади здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб держави, територіальних громад та об'єднаних територіальних громад визначає Закон України «Про публічні закупівлі», у зв'язку з чим вважаємо, що запропоновані проектом Закону зміни не є предметом правового регулювання Закону.

2. Також варто зазначити, що згідно з положеннями частини першої статті 1 Закону України «Про публічні закупівлі» під публічною закупівлею (далі – закупівля) розуміється придбання замовником товарів, робіт і послуг у порядку, встановленому цим Законом. Послуги – це будь-який предмет закупівлі, крім товарів і робіт, зокрема транспортні послуги, освоєння технологій, наукові дослідження, науково-дослідні або дослідно-конструкторські розробки, медичне та побутове обслуговування, найм (оренда), лізинг, а також фінансові та консультаційні послуги, поточний ремонт, поточний ремонт з розробленням проектної документації.

Договором про закупівлю відповідно до пункту 6 цієї норми зазначеного Закону є господарський договір, що укладається між замовником і учасником за результатами проведення процедури закупівлі/спрощеної закупівлі *та передбачає платне надання послуг, виконання робіт або придбання товару.*

Виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження і примусове виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) (далі – рішення) – це сукупність дій визначених у цьому Законі органів і осіб, що спрямовані на примусове виконання рішень і проводяться на підставах, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією України, цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону, а також рішеннями, які відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню (стаття 1 Закону України «Про виконавче провадження»).

Згідно зі статтею 1 Закону примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби та у визначених Законом України «Про виконавче провадження» випадках – на приватних виконавців.

При цьому завданням органів державної виконавчої служби та приватних виконавців є своєчасне, повне і неупереджене виконання рішень, примусове виконання яких передбачено законом (стаття 3 Закону).

Відповідно до положень статті 31 Закону за вчинення виконавчих дій приватному виконавцю сплачується винагорода.

Винагорода приватного виконавця складається з основної та додаткової.

Основна винагорода приватного виконавця залежно від виконавчих дій, що підлягають вчиненню у виконавчому провадженні, встановлюється у вигляді:

- 1) фіксованої суми – у разі виконання рішення немайнового характеру;
- 2) відсотка суми, що підлягає стягненню, або вартості майна, що підлягає передачі за виконавчим документом.

Основна винагорода приватного виконавця, що встановлюється у відсотках, стягується з боржника разом із сумою, що підлягає стягненню за виконавчим документом (крім виконавчих документів про стягнення аліментів).

Основна винагорода, що встановлюється у вигляді фіксованої суми, стягується після повного виконання рішення.

Угодою між приватним виконавцем та стягувачем може бути передбачено додаткове авансування витрат виконавчого провадження та додаткова винагорода приватного виконавця.

Варто зауважити, що сплата основної винагороди приватного виконавця здійснюється за рахунок коштів, стягнутих з боржника. Обов'язок сплати додаткової винагороди приватному виконавцю у стягувача відсутній.

З огляду на це слід зазначити, що запропоновані проектом Закону зміни щодо проведення закупівлі послуг приватного виконавця суперечать положенням Закону, оскільки законодавством не передбачено оплати стягувачем коштів за примусове виконання рішення приватним виконавцем.

3. Крім того, частиною першою статті 27 Закону встановлено, що фізичні або юридичні особи мають право вільного вибору приватного виконавця з числа тих, відомості про яких внесено до Єдиного реєстру приватних виконавців України, з урахуванням суми стягнення та місця виконання рішення, визначеного Законом України «Про виконавче провадження».

Слід звернути увагу, що частиною другою статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» визначено перелік рішень, примусове виконання яких не може здійснювати приватний виконавець.

Так, згідно з пунктом 4 цієї норми Закону України «Про виконавче провадження» до таких рішень належать рішення, за якими стягувачами є держава, державні органи (крім рішень Національного банку України), органи військового управління.

Таким чином, зазначені положення Закону України «Про виконавче провадження» унеможливають пред'явлення виконавчих документів органами державної влади на виконання приватним виконавцем.

Запропоновані проектом Закону зміни до статті 27 Закону в частині права органів державної влади на закупівлю послуг приватного виконавця суперечать положенням частини другої статті 5 Закону України «Про виконавче провадження».

4. Слід звернути увагу, що слова «об'єднання територіальних громад» в абзаці другому розділу I проекту Закону підлягають виключенню, оскільки відповідно до положень статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» територіальні громади здійснюють місцеве самоврядування перш за все через органи місцевого самоврядування.

Окремо повідомляємо, що проект Закону в комітетах та на пленарних засіданнях Верховної Ради України супроводжуватиме заступник Міністра юстиції України відповідно до розподілу функціональних повноважень.

Перший заступник Міністра

Євгеній ГОРОВЕЦЬ